

raadsvoorstel

portefeuillehouder F. Buijserd
opgesteld door Griffie / Petra van der Poel
Registratienummer
collegebesluit n.v.t.
vergaderdatum raad 15 december 2011
jaar/nummer CONCEPT2a

onderwerp Rekenkamerrapport Quickscan Treasury gemeente Nieuwkoop

Het Rekenkamer Nieuwkoop stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1. kennis te nemen van het rapport "Quickscan Treasury gemeente Nieuwkoop" van oktober 2011;
2. scherpere eisen te stellen aan het beheersen van de risico's van uitzetten van overtollige kasmiddelen;
3. het college te vragen nader inzicht in de eventuele risicobeheersing van het pakket van obligatieleningen en indien die er blijken te zijn alternatieve mogelijkheden voor belegging;
4. het college opdracht te geven tot het opstellen van een procedurebeschrijving voor het beoordelen en controleren van de gegarandeerde instellingen, voor en (op dit moment vooral) na het verlenen van garanties;
5. het college te vragen om meer gestructureerde, resultaatgerichte, informatie in de paragrafen Financiering van de programmabegroting en het jaarverslag. Bezie aan de hand daarvan welke nadere verbeteringen in het gemeentelijke beleid en de informatievoorziening aan de raad opportuun zijn. Vraag het college echter wel of deze inspanning niet ten koste gaat van het versterken van de financiële functie op onderdelen die van urgenter belang zijn.

Rekenkamer Nieuwkoop

Drs. J. Slooijer MSM
Directeur Rekenkamer Nieuwkoop

Toelichting

Doel van het onderzoek

De quickscan heeft als doel na te gaan of de treasuryfunctie goed is ingevuld en of de informatieverstrekking aan de gemeenteraad voldoende is. Tevens wordt de vraag beantwoord in hoeverre het proces zo is ingericht dat het financiële rendement een belangrijke variabele is.

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de volgende vraagstelling:

1. Voldoet de opzet van de treasuryfunctie aan de eisen die daaraan mogen worden gesteld?
2. Voldoet de uitvoering van de treasuryfunctie aan de eisen die daaraan mogen worden gesteld? Hoe vindt de uitvoering in de dagelijkse praktijk plaats?
3. Voldoet de informatievoorziening aan de gemeenteraad? Zijn verbeteringen mogelijk?

Argumenten en kanttekeningen

Rekenkamer is verbeterkamer

De focus van het onderzoek ligt in het verlengde van de taak en functie van de Rekenkamer, zoals dat tijdens een bijeenkomst in april 2010 met de nieuwe gemeenteraad is afgesproken: De Rekenkamer is een verbeterkamer en adviseert en ondersteunt de raad. Het doel is te verbeteren, het vergroten van het lerend vermogen van de gemeente als geheel.

Opzet treasuryfunctie voldoet grotendeels

De gemeentelijke regels en het gemeentelijke beleid voldoen aan de landelijke regelgeving. De opzet van de treasuryfunctie voldoet ook aan de meeste aanvullende eisen die wij daarvoor in het kader van dit onderzoek hebben geformuleerd.

Het beperken van de risico's van uitzetten van overtollige kasmiddelen, door het stellen van regels, voldoet niet helemaal aan onze eisen. Het gaat hierbij om de norm van uitzetten van minimaal een belangrijk deel van overtollige kasmiddelen bij een financiële instelling met een AAA-waardering en om de norm van spreiden van uitzettingen bij ten minste twee financiële instellingen. Overigens zou ook een verplichting om gelden zo veel mogelijk uit te zetten bij de instellingen waarvan geld is geleend en tot maximaal het bedrag dat is geleend, ook een versterking inhouden van de risicobeheersing.

Uitvoering treasuryfunctie voldoet groetendeels

De treasuryfunctie vormt een minieme taak waar het betreft de inzet van capaciteit, maar heeft een grote betekenis waar het gaat om het veiligstellen van gemeentelijk vermogen en heeft tevens betekenis waar het gaat om het optimaliseren van rentebaten en –lasten.

De uitvoering van de treasuryfunctie voldoet aan de landelijke regels en op de meeste punten ook aan de gemeentelijk regels en het gemeentelijk beleid.

In de uitvoering zijn twee aspecten het meest opvallend:

- Het bestaan van een meerjarig overschot aan langlopende geldmiddelen, grotendeels als gevolg van de verkoop van aandelen Nuon.
- De aanschaf, voor ruim € 16 miljoen, door de gemeente van een pakket van obligatieleningen via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Het overschot aan langlopende middelen, als gevolg van de aandelenverkoop, is redelijkerwijs niet te voorzien geweest op de momenten in het verleden dat langlopende leningen werden afgesloten. Volgens onze waarneming heeft de gemeente zeker oog voor het optimaliseren van de lasten en baten van het geldbeheer.

Het pakket aan obligatieleningen kent risico's. Het gaat om het risico dat een of meer geldnemers (uitgevers van de obligatieleningen, zijnde instellingen en landen) failliet gaan of dreigen te gaan.

Wij constateren dat de uitvoering op een onderdeel(tje) niet geheel voldoet aan de gemeentelijke regels: feitelijk worden niet periodiek meerjarige liquiditeitsplanningen opgesteld.

Ook zien we dat de uitvoering op een punt niet voldoet aan onze normen die wij voor dit onderzoek aan de uitvoering hebben gesteld: er is geen procedurebeschrijving voor het beoordelen en controleren van de gegarandeerde instellingen, voor en na het verlenen van garanties op leningen van derden. Er is reeds jaren geen lening meer gegarandeerd door de gemeente. De procedurebeschrijving voor de beoordeling vooraf is pas nodig voordat de gemeente opnieuw een garantie voor een lening wil gaan verstrekken. De procedurebeschrijving voor het beoordelen achteraf is echter op ieder moment van belang zolang de gemeente risico blijft lopen dat een of meer instelling een beroep moet gaan doen op de gemeentelijke garantie.

Informatie aan de raad kan beter

De informatie aan de gemeenteraad voldoet aan de landelijke regels en tevens aan de gemeentelijke regels en het gemeentelijk beleid. Die informatie is als goed te kenmerken indien we die vergelijken met die van andere gemeenten.

Toch is het mogelijk om de informatie sterk te verbeteren, in de zin dat de waarde ervan voor de gemeenteraad veel hoger wordt dan nu. Een sterkere structuur zorgt bij de begroting in de eerste plaats voor antwoorden op vragen als: 'wat willen we bereiken in het begrotingsjaar' en 'wat gaan we daarvoor doen in het begrotingsjaar' en bij het jaarverslag voor antwoorden op vragen als: 'hebben we bereikt wat we hadden willen bereiken in het begrotingsjaar' en hebben we gedaan wat we zouden doen in het begrotingsjaar'. In de tweede plaats zorgt een sterkere structuur voor het bieden van inzicht in waar we nu staan ten opzichte van de ambitie en voor conclusies of bijsturen wenselijk is. Het moet dus vooral gaan om het benoemen van toetsbare doelen, relevante activiteiten om die doelen te bereiken, het bijhouden en benoemen van (tussen)resultaten en het beoordelen of bijsturen wenselijk is.

Bestuurlijke reactie

Op verzoek van de klankbordgroep is bij dit onderzoek door de Rekenkamer geen bestuurlijke reactie gevraagd op de conclusies en aanbevelingen. Bij wijze van experiment is het rapport tegelijkertijd aan zowel de gemeenteraad als het college van burgemeester en wethouders aangeboden. De verwachting is dat er een inhoudelijk debat tot stand komt in de meningsvormende raad wanneer het college daar met zijn reactie komt.

Achterliggende stukken die ter inzage liggen

- Aanbiedingsbrief
- Rekenkamerrapport Quicksan Treasury gemeente Nieuwkoop
- Bestuurlijke reactie B&W (indien op tijd beschikbaar)

Advies meningsvormende raad 1 december 2011:

De raad heeft voldoende informatie om 15 december een besluit te nemen. Het zal als een **hamerstuk/discussiestuk** geagendeerd worden.